Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

18. december 2025 *

»Præjudiciel forelæggelse – artikel 45 TEUF – arbejdskraftens frie bevægelighed – ligebehandling – forordning (EU) nr. 492/2011 – artikel 7, stk. 2 – sociale fordele – familieydelse – betingelse for tildeling af denne ydelse til en ikke-bosiddende arbejdstager for vedkommendes ægtefælles eller registrerede partners barn – krav om, at arbejdstageren skal »forsørge« dette barn – bedømmelseskriterier – formodning baseret på en fælles bopæl – direktiv 2004/38/EF – artikel 2, nr. 2), litra c) – begrebet »familiemedlem««

I de forenede sager C-296/24 [Jouxy] [i] – C-307/24 [Momeut] [i],

angående 12 anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Cour de cassation (kassationsdomstol, Luxembourg) ved afgørelse af 25. april 2024, indgået til Domstolen den 26. april 2024, i sagerne

SM,

PX (C-296/24),

CY (C-297/24),

LK,

MF (C-298/24),

OP,

TD (C-299/24),

MY,

IX (C-300/24),

AH,

CJ (C-301/24),

AE (C-302/24),

* Processprog: fransk.

[i] Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

BF,

CG (C-303/24),

LH (C-304/24),

TB,

MV (C-305/24),

KN,

PE (C-306/24),

NB (C-307/24)

mod

Caisse pour l'avenir des enfants,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, I. Jarukaitis, Domstolens præsident, K. Lenaerts, som fungerende dommer i Fjerde Afdeling, og dommerne M. Condinanzi, N. Jääskinen (refererende dommer) og R. Frendo,

generaladvokat: R. Norkus,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– SM, PX og NB ved avocat V. Bolard,

– CY, LK, MF, OP, TD, MY, IX, AH, CJ, AE, BF, CG, LH, TB, MV, KN og PE ved avocat P. Peuvrel,

– Caisse pour l'avenir des enfants ved avocate R. Jazbinsek,

– den tjekkiske regering ved J. Benešová, M. Smolek og J. Vláčil, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved S. Delaude og B.-R. Killmann, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 12. juni 2025,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af begrebet »barnets forsørgelse« som udviklet i Domstolens praksis i forbindelse med fortolkningen af artikel 45 TEUF, af artikel 2, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT 2004, L 158, s. 77, berigtiget i EUT 2004, L 229, s. 35), af artikel 1, litra i), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT 2004, L 166, s. 1, berigtiget i EUT 2004, L 200, s. 1) og af artikel 7, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen (EUT 2011, L 141, s. 1).

2 Disse anmodninger er blevet indgivet i forbindelse med 12 tvister mellem grænsearbejdere og visse af disse arbejdstageres ægtefæller eller registrerede partnere på den ene side og Caisse pour l'avenir des enfants (Luxembourg) (herefter »CAE«) på den anden side vedrørende sidstnævntes afslag på at tildele disse arbejdstagere familieydelser for deres ægtefællers eller registrerede partneres børn.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2004/38

3 Artikel 2 i direktiv 2004/38 har følgende ordlyd:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

2) »familiemedlem«:
   a) ægtefælle
   b) partner, med hvem en unionsborger har indgået et registreret partnerskab i medfør af en medlemsstats lovgivning, hvis lovgivningen i værtsmedlemsstaten sidestiller et registreret partnerskab med ægteskab, samt under overholdelse af betingelserne i værtsmedlemsstatens relevante lovgivning
   c) direkte efterkommere samt direkte efterkommere af ægtefællen eller partneren som defineret i litra b), som ikke er fyldt 21 år, eller som forsørges af unionsborgeren

[...]«

Forordning nr. 883/2004

4 Artikel 1 i forordning nr. 883/2004 fastsætter:

»I denne forordning forstås ved udtrykket:

[...]

i) »familiemedlem«:
   1) i) enhver person, der betegnes eller anerkendes som familiemedlem eller betragtes som hørende til husstanden i henhold til den lovgivning, hvorefter ydelserne udredes

      [...]
   2) hvis den lovgivning i en medlemsstat, der finder anvendelse i henhold til nr. 1), ikke giver mulighed for at sondre mellem familiemedlemmer og de øvrige personer, som lovgivningen finder anvendelse på, betragtes ægtefællen, mindreårige børn samt myndige børn med krav på forsørgelse, som hørende til familien

[...]«

5 Denne forordnings artikel 3 med overskriften »Anvendelsesområde« bestemmer i stk. 1:

»Denne forordning finder anvendelse på enhver lovgivning om social sikring, der vedrører:

[...]

j) familieydelser.«

6 Nævnte forordnings artikel 67, der har overskriften »Familiemedlemmer som har bopæl i en anden medlemsstat«, foreskriver:

»En person har ret til familieydelser i henhold til den kompetente medlemsstats lovgivning også for de familiemedlemmer, der har bopæl i en anden medlemsstat, som om de havde bopæl i førstnævnte medlemsstat. [...]«

Forordning nr. 492/2011

7 Artikel 7 i forordning nr. 492/2011, der har overskriften »Udøvelse af beskæftigelse og ligebehandling«, bestemmer:

»1. En arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, må ikke på grund af sin nationalitet behandles anderledes på de øvrige medlemsstaters område end indenlandske arbejdstagere med hensyn til beskæftigelses- og arbejdsvilkår, navnlig for så vidt angår aflønning, afskedigelse og, i tilfælde af arbejdsløshed, genoptagelse af beskæftigelse i faget eller genansættelse.

2. Arbejdstageren nyder samme sociale og skattemæssige fordele som indenlandske arbejdstagere.

[...]«

Luxembourgsk ret

8 De relevante bestemmelser i luxembourgsk ret, således som de fandt anvendelse på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagerne, er artikel 269 og 270 i code de la sécurité sociale (lov om social sikring) i den affattelse, der følger af loi du 23 juillet 2016 portant modification du code de la sécurité sociale, de la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu, et abrogeant la loi modifiée du 21 décembre 2007 concernant le boni pour enfant (lov af 23.7.2016 om ændring af lov om social sikring og af den ændrede lov af 4.12.1967 om indkomstskat samt om ophævelse af den ændrede lov af 21.12.2007 om børnetilskud) (*Mémorial* A 2016, s. 2348, herefter »socialsikringsloven«), som trådte i kraft den 1. august 2016.

9 Socialsikringslovens artikel 269, stk. 1, med overskriften »Betingelser for tildeling« bestemmer:

»Der indføres en ydelse til sikring af børns fremtid, herefter »familieydelse«.

Ret til familieydelse indrømmes for:

a) ethvert barn, der faktisk opholder sig varigt i Luxembourg og har lovlig bopæl i Luxembourg

b) familiemedlemmer som defineret i artikel 270 til enhver person, der er omfattet af luxembourgsk lovgivning, og som henhører under anvendelsesområdet for EU-forordninger eller et andet bi- eller multilateralt instrument, der er indgået af Luxembourg på socialsikringsområdet, og som foreskriver betaling af familieydelser efter lovgivningen i beskæftigelsesstaten. Familiemedlemmerne skal bo i et land, som de omhandlede forordninger eller instrumenter finder anvendelse på.«

10 Denne lovs artikel 270 fastsætter:

»Ved anvendelsen af artikel 269, stk. 1, litra b), er en persons børn født i ægteskabet, født uden for ægteskabet og adopterede børn at anse for familiemedlemmer til denne person og udløser ret til familieydelse.«

Tvisterne i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

11 Ved afgørelser truffet af CAE på grundlag af socialsikringslovens artikel 269 og 270 fik appellanterne i hovedsagerne, som er grænsearbejdere med bopæl i Belgien, Tyskland eller Frankrig, og som udøver lønnet beskæftigelse i Luxembourg, enten afslag på tildeling af familieydelse for deres ægtefællers eller registrerede partneres børn (sagerne C-299/24 og C-301/24) eller med virkning fra den 1. august 2016 frakendt de ydelser, de modtog for sådanne børn (sagerne C-296 – C-298/24, C-300/24 og C-302/24 – C-307/24).

12 Eftersom disse børn ikke havde noget slægtskabsforhold til de pågældende grænsearbejdere, havde de ifølge CAE ikke status som »familiemedlem« som omhandlet i lovens artikel 270.

13 Conseil arbitral de la sécurité sociale (ret i første instans i sager om social sikring, Luxembourg) gav disse arbejdstagere medhold i deres søgsmål med påstand om tildeling eller fornyet tildeling af familieydelse.

14 Conseil supérieur de la sécurité sociale (appeldomstol i sager om social sikring, Luxembourg) ændrede imidlertid afgørelsen og stadfæstede de i denne doms præmis 11 nævnte afgørelser fra CAE.

15 Appellanterne i hovedsagerne har iværksat kassationsanke ved Cour de cassation (kassationsdomstol, Luxembourg), som er den forelæggende ret.

16 Den forelæggende ret har anført, at Domstolen i dom af 2. april 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Barn af ægtefælle til en grænsearbejder) (C-802/18, EU:C:2020:269), på grundlag af en fortolkning af artikel 1, litra i), og artikel 67 i forordning nr. 883/2004, sammenholdt med artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 og med artikel 2, nr. 2), i direktiv 2004/38, betingede en grænsearbejders ret til at modtage familieydelse for sin ægtefælles eller registrerede partners barn, som den pågældende ikke havde noget slægtskabsforhold til, af, at den pågældende godtgjorde, at vedkommende forsørgede dette barn.

17 Eftersom conseil supérieur de la sécurité sociale (appeldomstol i sager om social sikring) i hovedsagerne har givet udtryk for den opfattelse, at grænsearbejderens bidrag til forsørgelsen af ægtefællens eller den registrerede partnerens barn ikke er blevet godtgjort, er den forelæggende ret, idet den ligeledes har henvist til dom af 15. december 2016, Depesme m.fl. (C-401/15 – C-403/15, EU:C:2016:955), i tvivl om, hvilke objektive forhold der kan godtgøre denne forsørgelse.

18 Den forelæggende ret ønsker således bl.a. oplyst, om bevis for en fælles bopæl for grænsearbejderen og det pågældende barn er tilstrækkeligt til at godtgøre, at denne arbejdstager forsørger dette barn, eller om der ligeledes skal tages hensyn til andre objektive forhold, såsom den måde, hvorpå denne bopæl finansieres. I denne sammenhæng opstår ligeledes spørgsmålet om, hvilken betydning der skal tillægges barnets alder, for så vidt som det følger af denne dom, at børnene under alle omstændigheder formodes at være omfattet af forsørgerpligt indtil det fyldte 21. år. Derudover ønsker den forelæggende ret oplyst, hvilken betydning der skal tillægges barnets forældres bidrag til barnets behov i form af forældrenes underholdspligt eller en samværsret.

19 Det er på baggrund af disse omstændigheder, at Cour de cassation (kassationsdomstol) har besluttet at udsætte sagerne og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål, der er affattet enslydende i sagerne C-296/24 – C-307/24:

»1) a) Skal betingelsen om at »forsørge« et barn, som er grundlaget for status som familiemedlem som omhandlet i EU-rettens bestemmelser som fortolket i Domstolens praksis i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed og en grænsearbejders modtagelse af en social fordel, som er knyttet til dennes udøvelse af lønnet beskæftigelse i en medlemsstat, for vedkommendes ægtefælles eller registrerede partners barn, som vedkommende ikke har noget slægtskabsforhold til, i sig selv eller sammenholdt med princippet om udvidende fortolkning af bestemmelserne til gennemførelse af arbejdskraftens frie bevægelighed, fortolkes således, at den er opfyldt og dermed giver ret til at modtage den sociale fordel,

– alene som følge af ægteskabet eller det registrerede partnerskab mellem grænsearbejderen og en af barnets forældre

– alene som følge af, at grænsearbejderen og barnet har fælles bopæl eller opholdssted

– alene som følge af, at grænsearbejderen afholder generelle udgifter af enhver art for barnet, selv om de

– dækker andre behov end de grundlæggende og fortæringsmæssige

– betales til en tredjepart og kun indirekte gavner barnet

– ikke betales i barnets eksklusive eller specifikke interesse, men gavner hele husholdningen

– kun er lejlighedsvise

– er mindre end dem, der afholdes af forældrene

– kun er af mindre betydning i forhold til barnets behov

– alene som følge af, at udgifterne dækkes af en fælles konto for grænsearbejderen og dennes ægtefælle eller registrerede partner, som er barnets forælder, uanset hvorfra midlerne på denne konto hidrører

– alene som følge af, at barnet er under 21 år?

b) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, skal betingelsen om at »forsørge« da fortolkes således, at den er opfyldt og dermed giver ret til at modtage den sociale fordel, når det er godtgjort, at to eller flere af disse omstændigheder foreligger?

2) Skal betingelsen om at »forsørge« et barn, som er grundlaget for status som familiemedlem som omhandlet i EU-rettens bestemmelser som fortolket i Domstolens praksis i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed og en grænsearbejders modtagelse af en social fordel, som er knyttet til dennes udøvelse af lønnet beskæftigelse i en medlemsstat, for vedkommendes ægtefælles eller registrerede partners barn, som vedkommende ikke har noget slægtskabsforhold til, i sig selv eller sammenholdt med princippet om udvidende fortolkning af bestemmelserne til gennemførelse af arbejdskraftens frie bevægelighed, fortolkes således, at den ikke er opfyldt og dermed udelukker retten til at modtage den sociale fordel,

– alene som følge af, at barnets forældre er underlagt en underholdspligt, uanset

– om denne underholdspligt er fastsat ved en retsafgørelse eller ved aftale

– hvilket beløb denne underholdspligt er fastsat til

– om den, der har pligt til at betale dette bidrag, reelt betaler det

– om grænsearbejderens bidrag kompenserer for manglende betaling fra en af barnets forældre

– alene som følge af, at barnet i perioder bor hos den anden forælder i forbindelse med udøvelsen af en indkvarterings- eller samværsret, delt bopæl eller en anden model?«

20 Ved afgørelse truffet af Domstolens præsident den 26. juni 2024 blev sagerne C-296/24 – C-307/24 forenet med henblik på den skriftlige og den mundtlige forhandling samt dommen.

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

21 Uden udtrykkeligt at fremsætte en formalitetsindsigelse har CAE i sit skriftlige indlæg anført, at Domstolen bør »afvise« de præjudicielle spørgsmål med den begrundelse, at de henviser til bedømmelsen af en faktisk situation, som alene henhører under de kompetente nationale myndigheders og i givet fald de kompetente nationale retsinstansers kompetence.

22 I denne henseende er det inden for rammerne af proceduren i henhold til artikel 267 TEUF, som er baseret på en klar adskillelse mellem de nationale retsinstansers og Domstolens funktioner, alene den nationale retsinstans, der har kompetence til at fortolke og anvende bestemmelser i national ret, hvorimod Domstolen alene har kompetence til at træffe afgørelse vedrørende fortolkningen og gyldigheden af en EU-retsakt med udgangspunkt i de faktiske omstændigheder, som den nationale retsinstans har anført i forelæggelsen (dom af 16.3.1978, Oehlschläger, 104/77, EU:C:1978:69, præmis 4, og af 7.11.2024, ERB New Europe Funding II, C-178/23, EU:C:2024:943, præmis 21 og den deri nævnte retspraksis).

23 Hvad angår CAE's argumenter er det tilstrækkeligt at bemærke, at den forelæggende ret med sine spørgsmål nærmere bestemt har anmodet Domstolen om at fortolke artikel 45 TEUF samt artikel 1, litra i), og artikel 67 i forordning nr. 883/2004, sammenholdt med artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 og artikel 2, nr. 2), i direktiv 2004/38, som fortolket i Domstolens praksis efter dom af 2. april 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Barn af ægtefælle til en grænsearbejder) (C-802/18, EU:C:2020:269, præmis 64 og 70), og navnlig om at præcisere, hvorledes den i nævnte retspraksis udviklede betingelse for tildeling i beskæftigelsesmedlemsstaten af en familieydelse til en ikke-bosiddende arbejdstager for denne arbejdstagers ægtefælles eller registrerede partners barn, hvorefter denne arbejdstager skal »forsørge« dette barn, skal fortolkes.

24 Selv om det i sidste ende tilkommer de nationale myndigheder og i givet fald de nationale retter at vurdere, om dette krav er opfyldt med henblik på tildeling af familieydelsen i et givet tilfælde, tilkommer det i overensstemmelse med den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 22, Domstolen at fortolke de EU-retlige bestemmelser, som de præjudicielle spørgsmål vedrører.

25 Det følger heraf, at de præjudicielle spørgsmål kan antages til realitetsbehandling.

Om de to spørgsmål

26 Med de to spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 45 TEUF samt artikel 1, litra i), og artikel 67 i forordning nr. 883/2004, sammenholdt med artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 og med artikel 2, nr. 2), i direktiv 2004/38, skal fortolkes således, at betingelsen for tildeling af familieydelse til en arbejdstager, der ikke er bosiddende i beskæftigelsesmedlemsstaten, for dennes ægtefælles eller registrerede

partners barn, nemlig at denne arbejdstager er forpligtet til at »forsørge« dette barn, er opfyldt ved den omstændighed alene, at barnet og arbejdstageren har samme bopæl, eller om der skal tages hensyn til andre objektive forhold med henblik på at fastslå, om der foreligger en sådan forsørgelse.

27 I denne henseende skal det indledningsvis bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at en ikke-bosiddende arbejdstager kan drage fordel af udbetalinger af en statslig ydelse på grundlag af en social fordel, såsom økonomisk støtte til videregående uddannelse, ikke blot for sit eget barn, men også for ægtefællens eller den registrerede partners barn, som denne arbejdstager ikke har noget slægtskabsforhold til, når den nævnte arbejdstager forsørger dette barn (jf. i denne retning dom af 15.12.2016, Depesme m.fl., C-401/15 – C-403/15, EU:C:2016:955, præmis 57-60 og den deri nævnte retspraksis).

28 Hvad dernæst nærmere angår en familieydelse som den i hovedsagerne omhandlede fastslog Domstolen i dom af 2. april 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Barn af ægtefælle til en grænsearbejder) (C-802/18, EU:C:2020:269), for det første, at en sådan familieydelse udgør en social sikringsydelse, der henhører under de familieydelser, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra j), i forordning nr. 883/2004. Da den er knyttet til en grænsearbejders udøvelse af lønnet beskæftigelse i en medlemsstat, udgør den ligeledes en social fordel som omhandlet i artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011, hvoraf det fremgår, at ikke-bosiddende arbejdstagere i overensstemmelse med forbuddet mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet nyder de samme sociale og skattemæssige fordele som indenlandske arbejdstagere (jf. i denne retning dom af 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Barn af ægtefælle til en grænsearbejder), C-802/18, EU:C:2020:269, præmis 24, 31 og 40).

29 Domstolen lagde for det andet bl.a. den faste retspraksis på området for arbejdskraftens frie bevægelighed angående betingelserne for tildeling af økonomisk støtte til gennemførelse af en videregående uddannelse for sådanne arbejdstageres familiemedlemmer, der er nævnt i denne doms præmis 27, til grund med henblik på at fastslå, at artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 – som på det konkrete område for tildeling af sociale fordele er et særligt udtryk for den ligebehandlingsregel, der er fastsat i artikel 45, stk. 2, TEUF – er til hinder for bestemmelser i en medlemsstat, hvorefter ikke-bosiddende arbejdstagere kun kan modtage den i hovedsagerne omhandlede familieydelse for deres egne børn og ikke for deres ægtefælles børn, som de ikke har noget slægtskabsforhold til, men som de forsørger, selv om alle børn, der er bosiddende i denne medlemsstat, har ret til at modtage denne ydelse (dom af 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Barn af ægtefælle til en grænsearbejder), C-802/18, EU:C:2020:269, præmis 64 og 70 og den deri nævnte retspraksis).

30 I den foreliggende sag fremgår det af de sagsakter, som Domstolen råder over, at conseil supérieur de la sécurité sociale (appeldomstol i sager om social sikring), idet den ændrede den indankede dom, fastslog, at CAE – efter konkret at have foretaget en fornyet behandling af hovedsagerne – med rette havde nægtet ikke-bosiddende arbejdstagere den i hovedsagerne omhandlede familieydelse for deres ægtefælles eller registrerede partners børn med den begrundelse, at de nævnte arbejdstagere ikke fuldt ud forsørgede de nævnte børn.

31 Det skal i denne henseende for det første fremhæves, at der i henhold til retspraksis skal anlægges en udvidende fortolkning af bestemmelserne til gennemførelse af arbejdskraftens frie bevægelighed, som er et af Unionens grundlæggende principper (jf. i denne retning dom af 15.12.2016, Depesme m.fl., C-401/15 – C-403/15, EU:C:2016:955, præmis 58-60 og den deri nævnte retspraksis).

32 For det andet skal der tages hensyn til definitionen af begrebet »familiemedlem« i artikel 2, nr. 2), i direktiv 2004/38. Begrebet »familiemedlem« til en grænsearbejder, som indirekte kan nyde godt af ligebehandlingen i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011, svarer nemlig til begrebet »familiemedlem« som omhandlet i artikel 2, nr. 2), i direktiv 2004/38, som omfatter ægtefællen eller en partner, med hvem en unionsborger har indgået et registreret partnerskab, og direkte efterkommere samt direkte efterkommere af ægtefællen eller partneren, som ikke er fyldt 21 år, eller som forsørges af unionsborgeren (jf. i denne retning dom af 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Barn af ægtefælle til en grænsearbejder), C-802/18, EU:C:2020:269, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).

33 I denne henseende har Domstolen allerede præciseret, at børnene under alle omstændigheder formodes at være omfattet af forsørgerpligt indtil det fyldte 21. år, således som det bl.a. fremgår af artikel 2, nr. 2), litra c), i direktiv 2004/38 (dom af 15.12.2016, Depesme m.fl., C-401/15 – C-403/15, EU:C:2016:955, præmis 62), og at en grænsearbejders ægtefælles eller registrerede partners barns status som familiemedlem, der er omfattet af forsørgerpligt, kan fremgå objektivt af det forhold, at denne arbejdstager og det pågældende barn har fælles bopæl (jf. i denne retning dom af 15.12.2016, Depesme m.fl., C-401/15 – C-403/15, EU:C:2016:955, præmis 59 og 60).

34 I sidstnævnte henseende kan det udledes af denne retspraksis, at når der foreligger en fælles bopæl for den ikke-bosiddende arbejdstager og sidstnævntes ægtefælles eller registrerede partners barn, er dette objektive element principielt i sig selv tilstrækkeligt til at godtgøre, at denne arbejdstager forsørger dette barn, idet den fælles bopæl er kendetegnende for en fast tilknytning mellem disse personer.

35 Enhver anden fortolkning ville ikke alene være i strid med princippet om en bred fortolkning af bestemmelserne om arbejdskraftens frie bevægelighed, således som det er anført i denne doms præmis 31, men ville ligeledes være i strid med den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 32, hvorefter der skal tages hensyn til den definition af »familiemedlem«, der er foreskrevet i artikel 2, nr. 2), i direktiv 2004/38, i forbindelse med vurderingen af, hvilke personer der indirekte kan være berettiget til ligebehandling i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011.

36 Med henblik på at fastslå, om kravet om, at den ikke-bosiddende arbejdstager skal forsørge sin ægtefælles eller registrerede partners barn, er opfyldt i et givet tilfælde, skal et bevis for, at denne arbejdstager og dette barn har fælles bopæl, uafhængigt af barnets alder, anses for at være tilstrækkeligt, for så vidt som dette barn i øvrigt opfylder de kriterier, der er foreskrevet i beskæftigelsesmedlemsstatens lovgivning – i det foreliggende tilfælde den luxembourgske lovgivning – der regulerer tildelingen af den omhandlede familieydelse.

37 Det kan nemlig på grundlag af en fælles bopæl antages, at en ikke-bosiddende arbejdstager, der udøver lønnet beskæftigelse, bidrager til at dække i det mindste en del af husstandens udgifter, nemlig bl.a. udgifter til bolig og husholdning og dermed til dækning af familiemedlemmernes behov, herunder ægtefællens eller den registrerede partners barns behov. Den omstændighed, at den ikke-bosiddende arbejdstager deler bopæl med dette barn, er derfor tilstrækkelig til at godtgøre, at kravet om, at barnet forsørges, er opfyldt.

38 Det skal i øvrigt fremhæves, at denne fælles bopæl ikke nødvendigvis skal være fælles hele tiden. Dels kan det pågældende barn, henset til den almindelige udbredelse af fænomenet sammenbragte familier, således som generaladvokaten har anført i punkt 58 og 59 i forslaget til afgørelse, ligeledes bo en del af tiden sammen med sin anden biologiske forælder eller adoptivforælder, som ikke er

den ikke-bosiddende arbejdstagers ægtefælle eller registrerede partner. Dels kan tilknytningen mellem denne arbejdstager og dette barn ikke anses for at være brudt alene af den grund, at barnet på grund af sine studier bor en del af tiden uden for denne bopæl.

39 Henset til den forelæggende rets spørgsmål skal det endvidere for det første tilføjes, at eftersom eksistensen af en fælles bopæl udgør en tilstrækkelig betingelse for, at kravet om barnets forsørgelse kan anses for overholdt, kan de nationale myndigheder eller i givet fald de nationale retsinstanser ikke kræve af den ikke-bosiddende arbejdstager, at den pågældende ud over beviset for, at der foreligger en sådan bopæl, mere specifikt godtgør, at vedkommende bidrager til det pågældende barns daglige udgifter eller til at opfylde det pågældende barns særlige behov.

40 Når dette er sagt, skal der, når der slet ikke foreligger en fælles bopæl for den ikke-bosiddende arbejdstager og det pågældende barn, eksempelvis på grund af barnets studier, kunne tages hensyn til andre objektive forhold, der udviser en vis stabilitet, såsom bl.a. deltagelse i udgifterne til det nævnte barns bolig, rejse og/eller dagligliv, med henblik på at gøre det muligt for denne arbejdstager at godtgøre, at vedkommende fortsat forsørger barnet.

41 For det andet kan den omstændighed, at den anden biologiske forælder eller adoptivforælder yder et underholdsbidrag til den ikke-bosiddende arbejdstagers ægtefælles eller registrerede partners barn, hvilket tilfælde er omhandlet i præmis 52 i dom af 2. april 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Barn af en grænsearbejders ægtefælle) (C-802/18, EU:C:2020:269), eller den omstændighed, at denne anden forælder har ret til samvær, ikke betragtes som omstændigheder, der gør det muligt at anse det for udelukket, at denne arbejdstager forsørger det barn, som den pågældende deler bopæl med.

42 I denne henseende skal det dels bemærkes, således som generaladvokaten har anført i punkt 49 i forslaget til afgørelse, at Domstolen i den nævnte dom alene nævnte fraværet af et sådant bidrag i den pågældende sag med det formål at bistå den forelæggende ret i dens vurdering af, om grænsearbejderen forsørgede dette barn. Den omstændighed, at der betales underholdsbidrag fra den anden forælder til den ikke-bosiddende arbejdstagers ægtefælles eller registrerede partners barn, kan følgelig ikke anses for at være et kriterium, der gør det muligt at anse det for udelukket, at denne arbejdstager forsørger ægtefællens eller den registrerede partners barn, som den pågældende deler bopæl med. Dette gælder så meget desto mere, eftersom det forhold, at der foreligger et sådant underholdsbidrag, ikke udgør en betingelse, der udelukker, at der kan oppebæres familieydelse for en bosiddende arbejdstagers ægtefælles eller registrerede partners barn, som arbejdstageren deler bopæl med.

43 Dels ville en hensyntagen til de forhold, der er nævnt i denne doms præmis 41, med henblik på at udelukke, at den ikke-bosiddende arbejdstager kan anses for at forsørge ægtefællens eller den registrerede partners barn, indebære en fortolkning af kravet om barnets forsørgelse i strid med princippet om en bred fortolkning af bestemmelserne om arbejdskraftens frie bevægelighed, således som anført i denne doms præmis 35.

44 For det tredje skal det præciseres, at det – således som generaladvokaten har anført i punkt 61 i forslaget til afgørelse – følger af den formodning om, at den ikke-bosiddende arbejdstager forsørger ægtefællens eller den registrerede partners barn, som er baseret på deres fælles bopæl, at de nationale myndigheder eller i givet fald de nationale retsinstanser kun kan afslå at tildele denne arbejdstager familieydelser som de i hovedsagerne omhandlede under særlige

omstændigheder. Et sådant afslag kan kun begrundes, hvis det fremgår af sagsakterne, at den nævnte arbejdstager har afgivet urigtige erklæringer eller reelt ikke på nogen måde deltager i udgifterne til barnets forsørgelse, idet disse udgifter fuldt ud dækkes af tredjemand.

45 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 45 TEUF, artikel 1, litra i), og artikel 67 i forordning nr. 883/2004, sammenholdt med artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 og med artikel 2, nr. 2), i direktiv 2004/38, skal fortolkes således, at betingelsen for tildeling af familieydelse til en arbejdstager, der ikke er bosiddende i beskæftigelsesmedlemsstaten, for denne arbejdstagers ægtefælles eller registrerede partners barn, nemlig at denne arbejdstager skal »forsørge« dette barn, er opfyldt, når der er et familiemæssigt fællesskab mellem nævnte arbejdstager og ægtefællens eller den registrerede partners biologiske eller adopterede barn, som er kendetegnet ved, at samme arbejdstager og dette barn har fælles bopæl.

Sagsomkostninger

46 Da sagens behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 45 TEUF, artikel 1, litra i), og artikel 67 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger, sammenholdt med artikel 7, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen og med artikel 2, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF,

skal fortolkes således, at

betingelsen for tildeling af familieydelse til en arbejdstager, der ikke er bosiddende i beskæftigelsesmedlemsstaten, for denne arbejdstagers ægtefælles eller registrerede partners barn, nemlig at denne arbejdstager skal »forsørge« dette barn, er opfyldt, når der er et familiemæssigt fællesskab mellem nævnte arbejdstager og ægtefællens eller den registrerede partners biologiske eller adopterede barn, som er kendetegnet ved, at samme arbejdstager og dette barn har fælles bopæl.

Underskrifter